

AiOⁿ

tehdä

s*inut*

onnelliseksi

**ANNE B.
RAGDE**

TAMMI

Anne B. Ragde

Berliininpoppelit

Erakkoravut

Vihreät niityt

Satunnaista seuraa

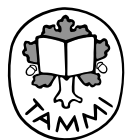
Aion tehdä sinut onnelliseksi

ANNE B. RAGDE

AION TEHDÄ
SINUT
ONNELLISEKSI

SUOMENTANUT KATRIINA HUTTUNEN

KUSTANNUSOSAYHTIÖ

tammi

70 VUOTTA

HELSINKI

norden

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Teos on suomennettu Pohjoismaiden ministerineuvoston tuella.

This translation has been published
with the financial support of Nordisk Ministerråd.

NORJANKIELINEN ALKUTEOS

JEG SKAL GJØRE DEG SÅ LYKKELIG ILMESTYI 2011.

COPYRIGHT © 2011, FORLAGET OKTOBER A/S

SUOMENKIELINEN LAITOS © KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI 2013

PAINETTU EU:SSA

ISBN 978-951-31-6608-3

I

Niin hyvää vettä

Hänhän halusi vain olla avulias. Hän piti siivoamisesta, piti siitä kun sai olla hyödyksi. Hän piti siitä kun sai kaataa pesuainetta veteen ja katsoa, miten puhdas vaah-to muodostui muovisankoon. Jälkeenpäin hän tunsii tyydytystä tyhjentäessään likaveden. Mitä likaisempaa vettä, sitä parempaa jälkeä hän oli saanut aikaan. Siksi hän odotti aina, että pääsisi siivoamaan. Vesi virtaisi sankoon ja ammoniakkin lemu kirvelisi lupaavasti nenää ja silmiä. Sitä paitsi hänellä oli yllin kyllin aikaa luututa kerrostalon rappuja. Hänellä ja Egilillä ei ollut lapsia.

Hän ei voinut käsittää, miksi ihmiset loukkaantuivat kun hän luuttusi myös toisen kerroksen raput, vaikka hänen ei olisi tarvinnut. Totta kai heidän kohdallaan oli kaikkein likaisinta, he kun asuivat ensimmäisessä kerroksessa ja kaikki kävelivät siitä ohi. Ja silti hän vaivautui luuttuamaan myös yläkerran raput... Eivätkö he tajunneet, että hän luuttusi ne vain hyvää hyvyyttään? Sitä oli mahdotonta ymmärtää. Pienestä pitäen hänelle oli opetettu, että ylimääräistä työtä arvostettiin. Sitä että hän kurkotti pidemmälle kuin hänen olisi oikeastaan tarvinnut. Hänen mielestään se oli melkein kuin rakkautta, tai ainakin huolenpitoa. Mutta tästä rapusta ei kiitosta he-
runut.

Juuri kukaan naapuri ei pyyhkinyt jalkojaan alaovella, olipa ulkona millainen keli tahansa, ei vaikka hän levitti joka päivä kuivaksi väännetyin lattiarätin ulko-oven sisäpuolelle. Pahimpia olivat lapset. Niin, ja tietenkin postinkantaja. Postinkantajan täytyi tosin käydä monessa muussakin rapussa, eikä hänellä ollut aikaa kunnioittaa toisten työtä. Seinänaapurin nuorenparin lastenvaunujen likaisista pyöristäkin jäi aina jälkiä, koska rouva pysäköi aina vaunut postilaatikoiden alle, vaikka olisi ihan hyvin voinut nostaa ne muutaman rapun päähän asuntoonsa. Eikä se rouva siivonnut ikinä, ei ikinä.

Ehkäpä jonakin päivänä tapahtuisi se ihme, että toisen kerroksen rouva Rudolf vielä kiittäisi. Toivoa sopi. Siis että rouva Rudolf lakkaisi jonakin kauniina päivän uskomasta, että alakerran naapuri luuttusi raput vain ilkeyttään.

Hän oli ehtinyt luututa raput melkein toisen kerroksen tasanteelle saakka, kun rouva Rudolfin ovi aukesi ja ulos pelmahti keitetyn kaalin katku. Se onnistui peittämään alleen jopa mäntysuovan ammoniakinhajun.

– Että sinä jaksat, rouva Rudolf sanoi. – Joko taas?

– Minulla oli niin hyvää vettä, rouva Åsen sanoi nostamatta katsettaan. Hän tuijotti vain suoraan rouva Rudolfin nilkkoihin, valkoisiin nilkkasukkiin, tohveleihin ja paljaisiin sääriin. Paljaat sääret, vaikka oli vasta huhtikuun puoliväli! Hän tunsu sydämen hakkaavan ranteissa asti. Viimeinen rappu jäisi luuttuamatta, sillä rouva Rudolf ei taaskaan kuulostanut erityisen iloiselta. Niinpä rouva Åsen väänsi lattiarätin hitaasti ja peruutti muutaman askelman, tarttui sitten kaiteeseen ja oikaisi selkensä, pudotti rätin pesusangon hyvään veteen, kääntyi

ja lähti muina miehinä rappuja alas, edelleenkään katso-
matta rouva Rudolfia. Hän tiesi täsmälleen, mitä hänen
selkänsä takana puhuttiin.

Rouva Rudolf karisti tupakantuhkaa omalle kynnyk-
s-matolleen. Koska rouva Åsen ei kohdannut hänen kat-
settaan, hän sai tilaisuuden tutkia tarkkaan tuota va-
laan kokoista naista, jota talon miehet kutsuivat amatso-
nin ja seireenin välimuodoksi. Niin kuin talossa ei olisi
ollut tarpeeksi seireenejä, kuten neljännen kerroksen
Peggy-Anita Foss.

Rouva Åsen oli sitonut sinikuvioisen mekkonsa päälle
esiliinan. Mekkoa ei ollut suunniteltu tai ommeltu nai-
sellisten muotojen korostamiseksi, mutta rouva Åsenin
yllä siinä kävi juuri niin. Hän ei ole koskaan synnyttä-
nyt, rouva Rudolf ajatteli, ehkä siinä oli syy, miksi lan-
teet erottuivat paremmin kuin maha. Mekossa oli sitä
paitsi repeämä sauman kohdalla vetoketjun alapuolella,
ja pitkien, kiiltävien nailonrihmojen välistä vilkkui ris-
tiselän ihoa.

– Ihan sama, miten hyvää vettä sinulla on, rouva Ru-
dolf sanoi. – Nämä ovat minun rappujani, minun ja rou-
va Larsenin. Ymmärrän kyllä, että pidät minua laiskuri-
na, mutta en luuttua ikinä ennen kuin vasta päivällisen
jälkeen, silloin kun on minun vuoroni.

Ehkä tuollainen mekko sopisi hänellekin, eihän hän
ollut yhtään hullumman näköinen. Tietenkin vain pal-
jon pienempää kokoa.

– Et sinä ole minun mielestäni...

– Miksi ihmeessä sinun pitää ehdoin tahdoin luutu-
ta kaikki muutkin paikat kuin ne, mitkä sinun on pak-
ko?

– Minulla vain oli niin hyvää vettä, en halunnut heittää sitä menemään, rouva Åsen sanoi.

Rouva Rudolf tarkasteli hänen kumaraa selkäänsä. Rintaliivien olkaimet olivat painuneet selkäläskeihin.

– Sen kuin heität menemään. Vesi on vettä. Tai voitahan mennä luuttuamaan jalkakäytävää.

– Luuttuamaan jalkakäytävää?

– Niin. Kai sitä hyvää vettä tarvitaan sielläkin. Voit ensin luututa, ja sitten miehesi voi huuhdella jälkeensä, rouva Rudolf sanoi. Häntä ärsytti puhua selälle, joka laskeutui rappuja alas.

– Et sinä silti ole minun mielestäni...

– Nyt minun pitää mennä sisään laittamaan päivällistä. Sitten luuttuan rappuni itse, rouva Rudolf sanoi sinikuvioiselle selälle kun se laskeutui hitaasti ensimmäiseen kerrokseen. Oli uskomatonta, miten röyhkeitä eräät olivat. Niin kuin hän ei saisi itse luututtua rappujaan tarpeeksi hyvin ja ajoissa.

Hän kuuli rouva Åsenin huuhtelevan luuttua liioittelun perusteellisesti alakerrassa. Nyt hän levittäisi luutun kireäksi kynnyksensä päälle, ja siinä se haisisi ihanan vastapestyltä muutaman tunnin, ennen kuin siitä tulisi taas kuiva ja tylsä lattiarätti.

Rouva Rudolf katsoi omaa lattiarättiään. Se oli rutistunut ruskeaksi ja hiekkaiseksi läjäksi vaaleanvihreän kumiritilän alle. Hän hengitti syvään, yskähti ja karisti mentolisavukettaan, tällä kertaa ylimmälle rapulle, ja jäi kuulostelevaan kaikua kun rouva Åsenin ovi avattiin ja suljettiin. Sitten hän meni keittiöön valmistamaan päivällistä, kaalia ja valkokastiketta. Owe rakasti jauhelihapihvejä, kaalimuhennosta ja valkokastiketta, jossa

oli raastettua muskottipähkinää, ei kuulemma tarvinnut edes perunaa, kunhan vain sai kaalimuhennosta.

Rouva Åsen nosti vessanpöntön renkaan ylös ja kaatoi liikaisen pesuveden pönttöön, laski kylpyammeen hanasta vähän vettä sankoon ja huljutti sitä sangon pohjalla, niin että hienoinkin hiekka pyörähti ympäri. Sitten hän kaatoi myös sen vessanpönttöön ja veti pöntön. Hän laski vähän lisää vettä sankoon, kuumaa tällä kertaa, ja kaatoi sen vessanpönttöön, sen jälkeen lorauksen Klorinia ja vähän Ataa, ja alkoi harjata vessanpönttöharjalla, ympäri ympäri pohjaa ja pöntön reunoja pitkin, sen jälkeen yläreunaa pitkin ja reunan alta niin pitkälle kuin harjalla yletti.

Kuuman veden ansiosta harjasta tuli pehmeä, ja se oli helpokäyttöinen. Hän vetäisi muutaman reilun palan vaaleanpunaista vessapaperia, kostutti paperin pesualltaan hanan alla ja pyyhkäisi pöntön reunaa, käänsi paperin toiseen suuntaan ja hinkkasi koko matkan vessanpöntön ympäri. Hän otti muutaman palan lisää, kostutti ne ja pyyhki vesisäiliön ja vessanpöntön renkaan alapuolen. Ajatella, syödä nyt noin aikaisin päivällistä. Niin kai lapsiperheissä tehtiin. Hän kumartui ja haistoi vessanpöntön kannen ympärille kiinnitettyä pörröistä nailonsuojusta, mutta vielä se ei haissut pahalta, hänhän oli pessyt sen viime viikolla. Yleensä kannen alapuolelle solmittu kiinnitysnavu alkoi haista jonkin ajan kuluttua, koska Egil ei aina nostanut rengasta pissatessaan. Rouva Åsen ajatteli rouva Rudolfin asunnosta kantautunutta kaalinhajua, ehkäpä rouva Rudolf teki kaalikääryleitä. Ne olivat hyviä, hän päätti tehdä niitä itsekin jonain päivänä. Lisukkeeksi puolukoita ja valkokastiketta, jossa oli

sipulia. Hän ja Egil söivät aina päivällistä Dagsrevyenin ääressä puoli kahdeksalta lautaset sylissä.

Viime jouluna hän oli ostanut heille TV-lautaset, ne olivat neliskulmaiset ja niissä oli erityisen korkeat reunat ja kolme lokeroa, yksi iso pääateriaa, siis lihaa tai kalaa tai lintua varten, ja kaksi pienempää perunoita ja vihanneksia varten. TV-lautaset olivat loistava keksintö, niiden ansiosta ruokaa ei tippunut syliin, mikäli uutiset olivat niin hurjia ja kiehtovia, että lautasta unohti pitää suorassa. Lapsiperheissä täytyi tietenkin syödä päivällinen ajoissa, ja saivathan penskat vielä iltapalankin ennen nukkumaanmenoa. Hän ja Egil olivat varmaan ainoita, jotka söivät päivällistä niin myöhään, tai ehkä myös Peggy-Anita Foss, eihän hänelläkään ollut lapsia. Tai ehkä ei sittenkään... rouva Foss oli kotoisin maalta ja viljelijöiden sukua, ehkä hän söi päivällistä kahdelta, mistäpä sen tiesi. Ja kaikki se valmisruoka, mitä hän osti, rouva Åsen oli nähnyt hänen ostavan kaupasta jopa O'Boyta.

Rouva Fossin mies oli kauppamatkustaja ja myi Toron pussikeittoja ja lihaliemikuutioita ja siten pönkitti valmisruoka-ajattelua, mutta kaakao tehtiin kyllä itse, se kun maksoi paljon vähemmän kuin O'Boy. Mutta siinä rouva Foss vain oli seisonut, iso pakkaus tiskillä edessään, täysin häpeämättömänä, se O'Boy maksoi varmasti viisi kertaa enemmän kuin itse tehty kaakao. Mutta sitä herra Foss ei tiennyt ajellessaan pitkin maata kaupustelemassa mehukeittojaan, hänhän ei ollut juuri koskaan kotona. Pahinta oli kuitenkin se, että rouva Foss osti aina valmista leipää. Saihan sitä herkutella vuoka-leivällä lauantaisin, mutta madam Foss osti kahvileipää ja limppua arkisinkin. Miesparka.

Rouva Åsen ei ikimailmassa ostaisi yhden ainutta pussikeittoa. Sehän olisi rouva Fossin tukemista. Ei aprikoosia eikä luumua eikä ruusunmarjaa. Toron keitot maksoivat kruunu kahdeksankymmentäviisi äyriä pussi. Omatekoiset eivät maksaneet edes puolta siitä, eivät läheskään! Sen kuin vain pani kuivatut ja pilkotut aprikoosit ja luumut yöksi veteen likoamaan, keitti ne sitten ja suurusti perunajauhoilla. Ruusunmarjat olivat tietenkin vähän hankalampia, niistä kun piti saada nukkainen sisus ensin pois, mutta yksinkertaisinta oli keittää ruusunmarjat kokonaisina ja puristaa ne sen jälkeen jauho-siivilän läpi.

Heidän rappukäytävässään olisi ollut paljon parempi tunnelma ilman sitä neljännen kerroksen heitukkaa. Ei ollut ainoatakaan miestä, joka ei kuolannut kieli pitkällä kun hän viuhtoi kävelyteillä takapuoltaan keikuttaen, korkeissa koroissa ja sifonkihuvissaan, joka aina irtosi tuulessa, niin että hän sai juosta sen perään ja kumartua noukkimaan sitä, niin että minihameen alta näkyi koko ihanuus. Mokokakin hempukka.

Onneksi hän muisti Norsk Ukebladin sanaristikon, jota oli ollut ratkaisemassa. Kahvi ja sanaristikko saisivat hänet vähän paremmalle tuulelle. Hän riisui esiliinan, ripusti sen naulaan kylpyhuoneen oveen ja pesi perusteellisesti kainalot ja rintojen välin, lopuksi myös alapään, pitäisi laihduttaa, hän ajatteli, silloin rappujen luuttuamisesta ei tulisi niin kova hiki. Ulko-ovi kävi. Hän kuuli askelista, että tulija oli neljännen kerroksen Karlsen. Herra Karlsen juoksi aina raput ylös ajattelematta hetkeäkään, mikä meteli siitä syntyi. Karlsen oli oman tiensä kulkija,

niin tässä asiassa kuin kaikessa muussakin. Niin, hänen pitäisi laihduttaa, vaikka Egil väitti rakastavansa hänen vartalonsa jokaista sopukkaa ja todistikin sen yhtenä. Lapsia siitä vain ei syntynyt, mutta sitä hän ei halunnut nyt ajatella. Eikös hän ollutkin lukenut yhdestä Allersin rakkausnovellista, että miehet halusivat naisten olevan lihavampia yöllä mutta hoikkia päiväsaikaan?

Hän otti uuden pesurätin ja valutti kylmää vettä, kunnes hana meni huuruun, sitten hän kostutti rätin ja pesi niskansa, kaulansa ja hiusrajansa, ajatteli päivällistä, hän päätti paistaa vähän kalamureketta ja tehdä lisukkeeksi porkkanaraastetta. Raasteeseen hän panisi rusinoita. Appelsiinimehua hänellä ei ollut, mutta puolikas sitruuna kelpaisi, kunhan hän vain lisäisi tarpeeksi sokeria. Eiliselä päivälliselä oli jäänyt perunoita, hän voisi paistaa ne kalamurekkeen kanssa, kunnon voissa paistetut perunat olivat suorastaan parempia kuin keitetyt.

Hän meni keittiöön, avasi ikkunan tuulettaakseen savun pois ja sytytti sitten itsekin savukkeen. Egil jätti aina savukkeen tuhkakuppiin käryämään silloin kun leikkasi lankoja mattojaan varten. Parhaillaan Egilillä oli tekeillä turkoosi. Se tulisi vierashuoneen lattialle. Sitä huonetta he eivät käyttäneet ikinä, koska heillä ei käynyt vieraita. Huone oli kuitenkin kaunis, ja sen ovi oli aina auki, ellei Rudolfien poika sitten huudattanut yläkerrassa hirveää musiikkiaan. Silloin rouva Åsenin oli pakko sulkea ovi, ja asunto muuttui heti ikään kuin pienemmäksi.

Egilin parhaillaan solmimassa matossa oli iso ruusu-ke, jonka keskellä oli vaaleansinistä. Reunoja kohti sävy muuttui asteittain kirkkaan turkoosiksi. Rouva Åsen veti savua keuhkoihinsa ja tarkasteli miestänsä. Egil mittasi

langat viivoittimella kymmenen sentin pituisiksi ja leikkasi ne. Lyhyet langanpätkät hän pani siisteihin pinoihin. Parhaillaan Egil leikkasi turkooseja sävyjä. Lankapinot olivat pakastimen päällä keittiön seinustalla. Onneksi Egil oli muistanut ottaa kirjoitun kaitaliinan pois pakastimen päältä ja taitellut sen huoneen nurkkaan.

– Joko sait raput luututtua?

– Etkö voi polttaa tuota tupakkaa tai tumpata sitä? Sehän vain käryää tuossa.

– Oho. Olin unohtanut sen, Egil sanoi.

– Rouva Rudolf tuli ulos ennen kuin olin valmis.

– Suuttuiko hän?

– Olisi mieluummin kiittänyt. En tajua sitä. En ole totunut sellaiseen.

– Enkä minä tajua, miksi viitsit luututa ylimääräisiä rappuja, vaikka tiedät hyvin, ettei hän pidä siitä.

– Minulla oli niin hyvää vettä.

– Niinhän sinä aina sanot.

– Niin kauan kuin se on kuumaa, se on hyvää. Lasken aina alussa niin kuumaa vettä, että se melkein polttaa. Silloin se pysyy hyvänä pidempään.

– Ymmärrän.

– Tekisinkö meille tänään kaalikääryleitä? En ole tehnyt niitä pitkään aikaan. Hyh, lattialle tulee nukkaa kun leikkaat lankoja.

– Solmimisesta tulee paljon enemmän nukkaa.

– Niin, mutta silloin nukasta on jotakin hyötyä. Siitähän tulee jotakin.

– Ei ilman näitä langanpätkiä, ystäväiseni.

– Otatko kahvia?

– Mielelläni.

– Tuleeko telkkarista tänään mitään kiinnostavaa?

- Televisioteatteri, Egil sanoi.
  - Niinpä tuleekin, koska on tiistai, mutta mitä ne esittävät?
  - Näytelmän nimi on Frydenberg. Veslemøy Haslund esiintyy siinä.
  - Ahaa. Sitten haluatkin varmaan katsoa sen.
  - Olet vähän samannäköinen kuin hän. Myös Toralv Maurstad esiintyy siinä.
  - Sepä hyvä. Hän ei kuitenkaan ole samannäköinen kuin sinä!
- Egil nosti katseensa ja nauroi, rouva Åsen puhalsi savua häntä päin, meni lieden luo ja työnsi kahvipannun pienelle pikalevyille.
- Minä vain lämmitän tätä, sopiiko?
  - Totta kai.

Hän muisti hyvin sen sunnuntain kun kaikki rappukäytävän asukkaat olivat poissa, tai retkellä, tai mitä he nyt tekivätään yhdessä. Se oli ennen kuin he ostivat mökin, niin että siitä täytyi olla yli vuosi. Mökin ostamisen jälkeenhän he kävivät bussilla Skaunissa melkein joka viikonloppu, ellei sitten ollut satanut liikaa lunta. Tuona sunnuntaina he kuitenkin olivat kotona, ja hän kuuli, miten naapuri toisensa jälkeen häipyi ulko-ovesta. Koska he asuivat ensimmäisessä kerroksessa, hän tunnisti kaikkien naapureiden askeleet, ja yhtäkkiä hänelle selvisi, että he kaikki olivat menneet matkoihinsa. Egil oli solminut tuona päivänä oranssinruskeaa mattoa, sitä mikä riippui nyt seinällä television yläpuolella. Rouva Åsen oli välittömästi sekoittanut hyvän pesueden, kiehuvan kuuman, Driva-mäntysuovasta ja ammoniakista, ja aloittanut luuttuamisen neljänneestä

kerroksesta, Peggy-Anita Fossin ja Karlсенien asunnon edestä.

Häneltä oli mennyt kolme hyvää vettä ennen kuin koko rappukäytävä oli luututtu. Hän oli jopa huuhtonut kaikkien lattiarätit ja levittänyt ne kynnysmattojen päälle. Tarkemmin mietittyään hän totesi, että se oli parhaita päiviä sen jälkeen kun he olivat muuttaneet taloon kaksi vuotta sitten. Kukaan ei tietenkään ollut kiittänyt, mutta juuri silloin sillä ei ollut merkitystä. Ehkä he eivät olleet edes huomanneet kotiin tultuaan, miten puhdas rappukäytävä oli. Tai sitten he olivat kaikki luulleet, että seinänaapuri oli luutunnut lattiat. Rouva Rudolf oli luullut, että rouva Larsen oli luutunnut raput ja toisinpäin, eikä kenelläkään ollut mitään syytä valittaa.

Rouva Åsen kaatoi kahvia itselleen ja Egilille, otti kaapista kaurakeksejä, voiteli ne ja levitti päälle vuohenjuustoa. Hän oli päässyt sanaristikossa jo yli puoliväliin, ja huomenna tulisi uusia viikkolehtiä. Niitä hän odotti aina.

Hän kuuli, miten yläkerrassa vedettiin esiin keittiöntuoleja. Nyt siellä käytiin pöytään syömään kaalikääryleitä. Tai ehkäpä rouva Rudolf oli laittanut kaalimuhennosta, sekin oli hyvää. Ja halpaa, ennen kaikkea halpaa. Etenkin Rudolfeille, heiltä ei kaalia puuttunut.

Rouva Åsen haukkasi keksiä ja syventyi sanaristikkoon. Hyväksyy... myöntyy. Elänyt... ollut. Tuskin... vaivoin. Joki... Ob tai Po. Ulko-ovi kävi, hän kuulosteli. Hän kuuli selvästi Rudolfeja vastapäätä asuvan Susyn nalkutuksen mutta ei pikkuveljen vastausta. Isosiskona Susyn täytyi päivittäin etsiä käsiinsä kymmenvuotias Oliver ja houkutella hänet kotiin päivälliselle. Oliver saattoi olla missä

tahansa, sen rouva Åsen pystyi vahvistamaan. Se poika ehti joka paikkaan. Yhdessä silmänräpäyksessä kiipeilytelineen huipulla, seuraavassa hetkessä tienristeyksessä pyöränsä kanssa. Oli ihme, että tyttö suostui jokapäiväiseen riesaan, mutta rouva Larsen oli selvästikin liian mukavuudenhaluinen raahatakseen itse poikansa ruokapöytään. Rouva Larsen oli ainoa englantilainen ihminen, jonka rouva Åsen oli koskaan tuntenut. Tai miten sen tuntemisen laita nyt oli. Oikeastaan he vain nyökkäsivät toisilleen ja vaihtoivat joskus pari sanaa, rouva Larsen ei puhunut kunnolla norjaa. Rouva Åsen ei ollut koskaan käynyt heillä kylässä. Englantilaisten laiskuus oli hänelle täysin uutta. Hän ei ollut koskaan käynyt muisakaan asunnoissa lukuun ottamatta vastapäistä naapuria. Kerran siellä oli sattunut vesivahinko, ja Egilin piti näyttää, missä asunnon pääkatkaisin oli. Hän vain meni perässä keskelle kaaosta. Silloin siellä tosin olivat asuneet Øverbergit, herra ja rouva Moe eivät olleet vielä muuttaneet sinne, ja he olivat varmaankin maalanneet ja tapetoineet asunnon, ja tietysti heillä oli aivan toiset huonekalut. Øverbergit olivat maalanneet kaikki keittiönkaappien ovet vaaleanvihreiksi, ja verhojen päällä oli ollut virkatut vaaleanvihreät kapat, rouva Åsen muisti, se oli oikein kaunista. Ulkoapäin hän näki, että nyt asunnossa oli tummanpunaiset verhot. Se ei sointunut vaaleanvihreään. Ehkä siellä oli maalattu myös keittiönkaappien ovet.

- Ota keksiä, Egil.
- Onko niiden päällä voita?
- Totta kai niiden päällä on voita.
- Lanka menee tahmeaksi.
- Pidä pieni tauko.

– Enkä pidä, haluan saada tämän valmiiksi.
– Haluatko sitten sellaisen keksin, jonka päällä on vain juustoa?

– Kyllä kiitos. Tuhatneljäsataa amerikkalaista merisotilasta on noussut tänään maihin. Siitä oli radiossa, Egil sanoi.

– Herranen aika, rouva Åsen sanoi ja leikkasi kaksi viipaletta vuohenjuustoa.

– Sanopa muuta.

– En tajua, mitä tekemistä niillä on siellä. Eivätkö vietnamilaiset voi hoitaa omia asioitaan, hän sanoi.

– Monet ovat sitä mieltä.

– Haluatko yhden keksin vai kaksi?

– Kaksi.

Dagsrevyenissä tulisi illalla paljon uutisia Vietnamista, ja ne olivat tylsintä, mitä rouva Åsen tiesi. Tietenkään hän ei sanonut sitä Egilille. Egil ahmi kaikki Vietnamin sotaa käsittelevät uutiset ja halusi ehdoin tahdoin puhua niistä vaimolleen. Hehän eivät olleet tekemisissä naapureiden kanssa, eivät ainakaan B- ja C-rapuissa asuvien kanssa, niin että kai Egilillä oli tarvetta puhua siitä. Työpaikallakaan ei oltu erityisen kiinnostuneita sodasta, pankkiväen ajatukset olivat ilmeisesti jossakin ihan muualla kuin Vietnamissa.

– Mitähän mieltä herra Rudolf on siitä, rouva Åsen sanoi.

– Mistä?

– Vietnamista. Siitä mitä sanoit, rouva Åsen sanoi ja painoi kämmenellään juustoviipaleet kiinni kekseihin, jotta ne pysyisivät vastakkain.

– Ei kiinnosta. Se natsi, Egil sanoi.

– Mistä sinä sen tiedät.

– Tiedämpähän vain. Hänen olisi pitänyt kuljettaa he-
delmiään ja vihanneksiaan Borgwardilla eikä Bedfordil-
la. Gartnerhallen oli sodan aikana yhteistyössä Wehr-
machtin kanssa. Kaikkihan sen tietävät.

– Hyvänen aika, eihän herra Rudolfilla ollut silloin
edes ajokorttia! Hän oli silloin pikkupoika! Eikä ole var-
maa, onko se edes totta. Ehkä heidän oli pakko olla yh-
teistyössä. Kaikki tarvitsivat perunoita ja kaalia ja pork-
kanoita. Lopeta tuo natseista jankuttaminen. Et voi tie-
tää sitä. Juoruaminen on vaarallista, Egil.

– Höh. Jos tässä joku rakastaa juoruja niin sinä!

– En vaarallisia juoruja!

– Entä ne sukulaiset, jotka tulivat viime kesänä? Sak-
sasta? Saanko kysyä? He tulevat varmasti tänäkin vuon-
na. Saksalaiset pitävät rutiineista. Tyypillistä natseille.

– Saksalaisia on monenlaisia. Varmaan ihan tavallisia-
kin ihmisiä. Sellaisia jotka eivät olleet natseja.

– Niin, niin. Herra Rudolf vain olisi sopinut parem-
min saksalaiseen sotakuorma-autoon. Borgward olisi ol-
lut sopiva ajoneuvo sellaiselle, joka...

– Silloin sinua ärsyttäisi vieläkin enemmän kun hän
pysäköi suoraan ikkunoidemme alle.

– Puhkaisisin siitä renkaat.

– No mutta Egil!

Rouva Åsen nauroi.

– Olen tosissani, Egil sanoi.

– Tiedän että olet tosissasi, rouva Åsen sanoi. – Et vain
uskaltaisi tehdä sitä.

Kansallisuus... ruotsalainen tai flaamilainen. Vaatekap-
pale... puku. Egil tarvitsisi uuden. Rouva Åsen nosti kat-
seensa ja vilkaisi vastapestyistä ikkunoistaan ulos. Nuori

mies, jolla oli puusepänyö, polki liian pienellä pyörällä hurjaa kyytiä pitkin laatoitettua kävelytietä. Rouva Åsen oli nähnyt nuorukaisen monta kertaa viime aikoina, hän oli varmaan jossakin taloyhtiössä töissä. Ja siinä tuli talonmies Pettersen, joka asui C-rapussa vastapäisessä talossa, hän kulki kävelytietä pitkin lehtiharava kädessä ja päässä iänikuinen sininen kangashattu. Talonmies huusi jotakin nuorukaisen perään, varmaankin kielsi tätä ajamasta niin kovaa kävelytiellä, oli totisesti aika, että joku pani sen vintiön kuriin. Kävelytiellä kaikkien pitäisi voida tuntea olonsa turvalliseksi ilman että kukaan ajoi heitä nurin.

Tähän aikaan talonmiehellä oli helpot oltavat – ei enää lunta luotavana eikä vielä nurmikkoa ajettavana. Eräänlainen välivaihe, rouva Åsen ajatteli, melkein kuin loma. Nyt talonmies haravoi sieltä täältä ja löysi kaikenlaista kummaa sulaneen lumen alta. Lapasia ja suksisauvoja ja kelkkoja ja pipoja ja talonavaimia. Koska Pettersen oli viiden talon talonmies, hän vei kaikki löytötavarat keskimmäisen talon katetun kuivaustelineen alle. Sieltä äidit voisivat käydä etsimässä hukattuja tavaroita. Risut ja roskat hän haravoi kokoon ja poltti isoissa nuotioissa melkein joka ilta. Lapset hihkuivat ympärillä ennen kuin heidät huudettiin iltapalalle. Rouva Åsenin kävi talonmiestä sääliksi, perheessä oli sydänsairas tytär ja he asuivat ylimmässä, neljännessä kerroksessa. Rouva Åsen hymyili talonmiehelle aina ystävällisesti. Kauniina kesäpäivinä tyttö kannettiin ulos ja pantiin penkille istumaan. Tytöllä oli siniset huulet ja kynnet, mutta häntä ei voitu leikata ennen kuin vasta isompana, sitten kun sydän ei enää kasvanut.

– Sääliksi käy, rouva Åsen sanoi.

VÄRIKÄS LUKUROMAANI KATKERAN-
SULOISELTA 1960-LUVULTA, AJALTA
JOLLOIN KOTI OLI NAISEN VALTAKUNTA
– JA VAIHTOEHDOT VÄHÄISIÄ.

TRONDHEIMILAISEN kerrostalon A-rapun rouvilla on yhteinen vihollinen: neljännen kerroksen Peggy-Anita Foss, joka siivoaa perjantaisin alasti ja ostaa arkenakin valmista leipää. Mutta yhdessä suhteessa Fossin hempukka on samanlainen kuin muutkin rouvat: kukaan heistä ei käy töissä kodin ulkopuolella. Puuhaa riittää kyllä ilmankin. Pölynimurin ja pakastimen kaltaiset uusmuotiset keksinnöt tuntuvat vain lisäävän perheenäidin työtaakkaa. Vaan onko sääntillinen taloudenpito sittenkään onnen tae?

Berliinipoppelit-trilogialla valloittanut Anne B. Ragde kuvaa kotitakkien ja kestävien kampausten sävyttämää arkea niin osuvasti, että nykynaista naurattaa – ja hirvittää. Pitkälle on tultu!

”Veikeän elämänmakuinen kuvaus ajasta, jolloin unelmat olivat suuria.” – Östgöta Correspondenten

84.2.

ISBN 978-951-31-6608-3

www.tammi.fi

9 789513 166083